

Campylopus subulatus

Grusnervmossa

Klass: Bryopsida (egentliga bladmossor), **Ordning:** *Dicranales*, **Familj:** *Leucobryaceae*, **Släkte:** *Campylopus* (nervmossor), **Art:** *Campylopus subulatus* - grusnervmossa Schimp. ex Milde **Synonymer:** *Campylopus subulatus* Schimp.

Kännetecken

Arten bildar upp till 3 cm höga, gröna till blekgröna, löst sammanhållna tuvor. Bladen är raka eller svagt böjda, långa och smala, upprätta till utspärrade, med en mycket bred nerv som fyller ut större delen av bladet. Arten sprider sig vanligen vegetativt med hjälp av lätt avfallande skottspetsar. Kapslar är aldrig funna i Sverige, men i andra länder har de påträffats sällsynt. Till skillnad från Nordens övriga arter sitter kapseln på ett rakt skaft.

Grusnervmossa saknar band av stereider i nerven, vilket skiljer den från de andra svenska arterna i släktet utom fjällnervmossa *C. schimperi*. Den senare bildar tätare tuvor och har helt slät nerv.

Utbredning och status

Arten är i Sverige mycket sällsynt, känd endast från en handfull lokaler på Västkusten och på Gotland. Den saknas i Danmark, men är ganska vanlig på Vestlandet i Norge, på Färöarna och är funnen här och var på Island.

Världsutbredningen omfattar även stora delar av Väst- och Centraleuropa, Turkiet, stora delar av södra och östra Asien samt Kalifornien i Nordamerika. Arten är rödlistad även i flera andra länder i Europa.

Ekologi

Grusnervmossa växer på lätta jordar eller ibland på silikatklippor. Den hittas på hedmarker, stigkanter och stränder, helst i öppen terräng, där den tycks gynnas av en viss störning av växttäcket. Arten växer ofta tillsammans med storsporsmossa *Archidium alternifolium*, brännmossa *Ceratodon purpureus* och hårbjörnmossa *Polytrichum piliferum*.

Hot

Det största hotet mot arten utgörs troligen av igenväxning av lokalerna, men nedfall av luftburna föroreningar torde också kunna spela en roll.

Åtgärder

Artens kända lokaler måste ges någon form av skydd. Lokaler som inte nyligen besökts bör återbesökas snarast.

Övrigt

Utländska namn - NO: Vegsåtemose, IS: Melaburst, GB: Awl-leaved Swan-neck Moss.

Etymologi: *subulatus* = sylformad; *subula* (lat.) = syl; suffixet *-atus* (lat.).

Uttal: [Kampýlopus subulátus]

KEY FACTS Awl-leaved Swan-neck Moss. Shoots up to 3 cm long, forming lax, green to pale green tufts. Leaves with enlarged, hyaline alar cells. Nerve very stout, stereids absent. Capsules unknown in Sweden. Vegetative propagation by caducous shoot tips. - Grows on sandy soil, sometimes on siliceous rocks. Found on heaths, tracks and shores, predominately in open habitats with some disturbance. Very rare in Sweden but fairly common in western Norway and southern Iceland.

Litteratur

Hallingbäck, T. 2006. *Campylopus subulatus* grusnervmossa s. 384. I: Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. [AJ 6-23], Bladmossor. Sköldmossor - blåmossor : Bryophyta : Buxbaumia - Leucobryum. Art databanken, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.

Nyholm, E. 1987. *Illustrated flora of Nordic mosses. Fasc. 1*. Nordisk Bryologisk Förening, Köpenhamn och Lund.

Författare

Lars Hedenäs 1994. Uppdaterad av Tomas Hallingbäck 2010 © ArtDatabanken, SLU 2010.